

Izdajajo Slovenski frančiškani.—Published by Franciscan Fathers.

Po odloku nadškofa JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

Cerkveni Koledar Za Mesec September.

I. Celi mesec september je posvečen Mariji sedem žalosti. Že enkrat letos je praznovala sv. cerkev praznik Žalostne Matere Marije. Bilo je to cvetni petek, ko smo se spominjali onih strašnih ur, katere je preživelo to ubogo materino srce pod sinovim križem veliki petek. Skale so pokale, zemlja se je tresla nad strašnim dogodkom na gori Kalvariji in ubogo materino srce je trepetalo v strašni boli, ko je morala biti priča tolike grozovitosti nad sinom Jezusom izvršene.

Toda ne samo ob času trpljenja je bilo to materino srce napolnjeno do vrha z britkostjo, ampak tudi celo življenje ni bilo drugega, nego nepretrgana veriga žalostnih dogodkov, ki so se kakor meči zabadali v čuteče materino srce. Komaj je končala veličastni svoj spev "Magnificat" in se zahvalila dobremu Bogu za milost božjega materinstva, že se je začelo trpljenje. Sv. Jožef ni bil še podučen o nebeški skrivnosti učlovečenja Sina božjega. Skrival je hotel zapustiti Marijo. Angelj še le je pojasnil skrivnost. Pri rojstvu Jezusovem, ob največjelem dogodku njenega življenja, bil je že takoj trn poleg — prenočišča ni bilo. Od kar je pa Simeon napovedal, kako se bo temu detetu nasprotovalo, da bo v vstajenje mnogim, pa tudi mnogim v padec, da bo zlasti njeno dušo meč prebodel — meč strašnih bolečin, od tedaj pa do smrti Jezusove je bilo njeno življenje bitko in tužno. Pri vsakem pogledu ljubega sina, bil je takoj spomin poleg — "grenka smrt na križu!"

Pobožni častivci Marijini, ki so veliko premišljevali Marijino življenje in njene grenke ure, so zlasti tri dogodke iz njenega življenja vzeli kot posebno bolestne, kjer se je posebna bolečina kakor oster meč zasadila globoko v njeno srce prav do ročaja. Sedem pobožnih laških trgovcev se je v srednjem veku združilo v poseben red, ki se je posebno posvetil češčenju teh bolečin Matere Marije. Tudi Slovenci radi časte Žalostno Marijo.

V domovini imamo več krasnih cerkvic, posvečenih sedmerim žalostim nebeške matere

Marije. Posebno znameniti sti Žalostna gora v župniji Preserje pri Ljubljani in Žalostna gora pri Mokronogu.

Marijino življenje in njeno trpljenje pa je tako podobno življenju in trpljenju vsake krščanske matere. Tudi vsaka dobra mati, ako se zaveda svojih svetih in odgovornih dolžnosti, ima veliko bitkih ur v svojem življenju. Zato je postavila sv. cerkev Žalostno Mater Marijo za patrono vsem krščanskim materam. Tu naj bi našle krasen zgled skrbljivosti pri vzgoji otročičev, objednem pa tudi tolažbe. Ko ti silijo obilne solze iz oči, slovenska mati, pojdi pred podobo jokajoče nebeške svoje Matere! Pogledaj njene objokane oči! Pogledaj njeno bolečino! Čuj besede, katere ti govori sv. cerkev pri tem pogledu: "O, vi vsi, ki greste po potu! Postojte in pomislite, če je še kaka bolečina kakor je moja!" Boš videla, kako se ti bo srce olajšalo! Kako pokrepčana pojdeš na svoj dom! Kako pogumno boš zopet zadela na svoja uboga ramena svoj teški križ in šla za Marijo po poti križa in trpljenja!

II. Posebni prazniki ta mesec bodo:

2. prvi petek v mesecu! Pop. odpustek.

4. prva nedelja v mesecu in 16. po bink, sv. evangelij nam pripoveduje o vodeničnem človeku, katerega je Jezus ozdravil.

8. Rojstvo preblaščen Device Marije ali Mali Mali Smaren. Za Ameriko ni zapovedan praznik.

11. 17. nedelja po binkošti. Sv. evang. o najiminitnejši zapovedi.

Objednem praznik Imena Marijinega.

14. Povišanje sv. Križa.

17. Utisnenje ran sv. Frančiška.

18. nedelja po binkošti Praznik Žalostne Matere Božje.

21. Sv. Matevž apostol.

24. 19. nedelja po binkošti, sv. evangelij o kraljevi ženitnini.

27. Sveta Kozma in Damijan, mučenca.

28. Sv. Venceslav, kralj in mučenec.

29. Sv. nadangelj Mihael.

30. Sv. Jeronim, cerkveni učenik.

Rev. Ivan Solnce.

Danes prinašamo v "Ave Maria" rojakom sliko moža, ki zavzema odlično mesto med ameriško slovensko duhovščino. Rev. J. Solnce, je župnik nemške župnije sv. Neže v St. Paulu, Minn. To župnijo je ustanovil mil. g. škof Jakob Trobec in jo krasno, da vzgledno uredil. Mil. g. ustanovnik je pa našel v Rev. J. Solnce izvrstnega naslednika, ki je misli in načrte njegove tudi krasno speljal. Ako je že v domovini blagor za vsako občino, ako ima dobrega, podjetnega in navdušenega župnika, velja to še veliko bolj za Ameriko. Kakor treba posebne skrbi cvetlici, katera se presadi iz podnebja v drugo podnebje, da ne vsahne in pogine, tako je tu v Ameriki potrebna posebna skrb duhovnika za izseljence, ki pridejo sem v drugi svet, v druge razmere, da jim cvetka njih vere ne vsahne. Kaj čuda pa potem, da so srca

vernikov tu potem tudi veliko bolj udana svojemu župniku, kakor pa v domovini, udana s toliko ljubeznijo, katere v domovini skoro ne poznajo.

Kako zelo ljubijo župljani sv. Neže svojega župnika Rev. J. Solnceja, pokazalo se je zlasti ob priliki njegove srebrne sv. maše, ali srebrnega jubileja, katerega je č. gospod obhajal lani oktobra meseca. Župljani so izdali posebno spominsko knjižico, v kateri izražajo to svojo ljubezen in udanost. "Mi imamo svojega župnika radi," te besede se ponavljajo v vseh pesmicah te knjižice kot odmev, ki je kipel iz src zvestih ovčic ta dan.

In v resnici je krepko organizovana ta župnija. Poglavitna moč dela za svetlo vero danes je vsesplošna organizacija župnije — so katoliška društva. Moči teme so pridno pri

delu in vsa njih moč so ravno tajna društva, katera razpeličujejo povsodi. Narodnostne ali državne meje so danes prenizke, da bi nas družile. Družijo nas ideje, duhovi, srca, prepričanje! Vsaka druga vez je slaba in ne drži več. Kaj pomagajo še lepše pridige v cerkvi, ako jih pa stoteri ne čujejo, ki so jih pa tudi potrebni. Društva so vez, po katerih dela v Ameriki duhovnik med svojimi ovčami.

Župnija sv. Neže ima celo vrsto cerkvenih društev, vsako v svojem krogu, vsako v svojem namenu, vsako med svojim stanom, vsako med svojo starostjo. Nekatera teh društev je že ustanovil mil. g. začetnik sam, druga je po potrebi zasnoval g. Solnce.

Revčeki župnije imajo svoje zavetje v društvu sv. Vincenca Pavlanskega, kjer se zbirajo dobra srca v izvrševanju krščanske ljubezni in usmiljenja do bližnjega in kjer se presojuje, ali je kdo res potreben podpore, ali ne, ker, tudi usmiljenje mora biti pametno. Za čas bolezni so podporna društva Sv. Antona, Sv. Neže, Sv. Jakopa in druga, ki imajo pa vsa poleg podpore še drugi poglobitni namen: navajati svoje člane k praktičnemu katoličanstvu. Za zabave in cerkvene prireditve, ki naj podpirajo cerkveno blagajno, skrbi zopet posebno društvo. Mladenci imajo svoje društvo sv. Neže, ki ima namen mladeniče izobraževati v odločne katoliške moške in jim ohranjati ljubezen do farne cerkve. Drugo mladeniško društvo sv. Janeza Krstnika ima namen zbirati vse mladeniče župnije v celoto in jih pripravljati, da bodo kdaj zmogni braniti svojo sv. vero in sv. cerkev. Dečki po prvem sv. obhajilu do 16 leta imajo svoje deško društvo sv. Alojzija, ki jih vodi vsaki mesec vsaj po

enkrat skupno k mizi Gospodovi; strežniško društvo Sv. Stanislava skrbi za dostojno in slovesno obhajanje službe božje, skrbi tudi za čedne oblekice strežnikom. Skrb za oltarno perilo in okrašenje cerkve je prevzelo Marijino žensko oltarno društvo. Deklice imajo svoje društvo Sv. Roze Limanske, odraščena dekleta so zbrana v društvu sv. Neže. Da se Gospodu v oltarni Svetosti skazuje dostojna čast od strani župnije, skrbi društvo "Večne molitve." Da je okrog tabernakelja vse kolikor mogoče veličastno, vse snažno in dostojno nezmerne Ljubezni, ki tu prebiva, skrbi "Tabernakeljno društvo," ki zbira zlasti dekleta in žene ob večerih ob šivalnem stroju, kjer se pod nadzorstvom sestre veže, plete, šiva za ljubega Jezusa. Seveda je v župniji že dolgo vrsto let tretji red sv. Frančiška in "apostolstvo molitve," ki oboje pospešuje duha pobožnosti in molitve v župniji.

V resnici krasno urejena župnija! In zato ni čuda, če je župnija tako iz srca udana svojemu bivšemu župniku mil. škofu Trobecu in sedanjemu č. g. Solnce, in da ju tako otroško ljubi.

Č. g. Jvan Solnce je bil rojen v Smledniku na Kranjskem, kjer je v Ljubljani izvršil svoje študije in prišel sem v Ameriko 19. Septembra, 1880 z mil. g. škofom Trobecom. V mašnika je bil posvečen 24. junija 1884 v Milwaukee, Wis. Služboval je kot duhovni pomočnik v New Ulmu, bil župnik Hokah, v Ovatoma, pri sv. Matevžu v St. Paulu. Ko je pa mil. g. škof Trobec postal škof St. Clouda, upeljal je č. g. Solnce-ja kot svojega namestnika v župnijo sv. Neže, pri kateri sedaj zelo vspešno deluje.

Pred Oltarjem.

S. Elizabeta.

Tam zunaj viharji besnijo,
oznanjajo grozo, pogin,
in šibo sovražno vihtijo
nad temenom skalnih zidov —
Pri Tebi, Gospod, pa je mir!

Tam zunaj je noč črnooka,
tu notri v kapelici dan.
Tam zunaj tema je globoka,
oltar pa je z žarom obdan,
obseva ga blažena luč.

Tam zunaj nebo je zastrto,
ugasnil je zvezdic sijaj, —
tu vse je veselju odprto,
v kapelici tihi je raj,
saj Ti si, moj Jezus, navzoč.

Tam zunaj so bliski in strele,
tam žalostno tuli vihar,
tu notri pa pesmi vesele
obkrožajo sveti oltar
pred Tebe, Najvišji, kipe.

Tam zunaj vse z grozo obdano,
strahovi imajo svoj ples, —
tu angelji molijo z mano
neskončnega Kralja nebes,
ki v ječi je tihi zaprt.

Nekaj Resnega Za Življenje.

Piše —.

Kršćanstvo povzdiguje delo in je časti! "Bog je vstvaril nebo in zemljo," tako beremo v prvem stavku sv. pisma. Ako je tedaj Bog vstvaril svet, je on njegov gospodar. Toda Bog je izročil zemljo človeku. Človek naj vlada nad njo, on naj si jo stori pokorno in vse, kar se giblje in živi, naj mu služi v hrano. Bog je toraj dal svet z vsemi njegovimi zakladli človeku. Človek se pa teh zakladov brez dela in težav ne more posluževati. Neizmerno bogastvo leži na zemlji in v zemlji, v zraku in vodi. Koliko truda, koliko dela, koliko potu se zahteva, ako si hoče človek iz zemlje dvigniti kovine in premog, obdelati polje, njive in travnike ter pridobiti za se in za svoje domače potrebne hrane in obleke. Ako prištejemo k temu še vse delo po tovarnah in delavnicah, na suhem in na morju, ako se spomnimo na naporno duševno delovanje, potem moramo reči, da je ves svet velikanska delavnica, v kateri delajo ljudje, izvzemši potepuhov in postopačev, ki kradejo čas sebi in Bogu. V dalnjem pomenu besede, so vsi ljudje delavci. Vendar pa vlada med različnimi velika razlika. So na svetu delavci, ki nimajo skoro ničesar družega, kot svoje zdrave roke, svoje dušne in telesne moči, katerih edina posest je le delo.

Kaj je bilo delo v poganstvu, kaj je v krščanstvu? Delo je bilo poganom le kazen in sramota. Delavske stanove so pogani zaničevali. Največji učenjaki so pisali, da je delo nevredno prostega človeka. Po tem nauku so se potem ljudje tudi ravnali. Prost državljani se je dela sramoval. Pečal se je z državnimi posli, z umetnostjo in vedo, obiskoval je trg, sodnijske obravnave in shode. Telesno delo je bilo prepuščeno sužnjom. Ne smemo se čuditi, da se je število prostih delavcev vedno bolj krčilo, da so zginjevali tako imenovani srednji stanovi. V poganstvu so bili ali sami bogatini s svojimi mnogoštevilnimi sužnji in pa ubošci v svoji globoki revščini.

Nič pa nam bolj ne kaže mnenje pogankega sveta o sužnjih, kakor izreki imenitnih državnikov in učenjakov. Najimenitnejši modroslovec, Aristotel, je imel sužnja za živo orodje, ki je toliko vreden, kolikor se ga more rabiti. Isti modrijan pravi: "Ta posebna vrsta ljudi, rokodelci in sužnji, so samo radi tega na svetu, da s svojim telesom za nas delajo." Rimski državnik Kato pravi: "Gospodarji, bodite prebrisani in prodajte svoje sužnje in konje, ko so se postarali." To so izreki učenih in obče spoštovanih mož. Sužen je bil poganu komaj človek. — Imeli so ga za žival in pogostokrat jim je bil manj kot živina. Brez vsakih pravic

so živeli v popolni oblasti svojih gospodarjev in gospodinj. Ti so jih lahko prodali, zamenjali, podarili, dali v najem. Zvezali so jim noge in jih kot pse priklepali k hišnim vratom za varihe. Slabo so jih hranili in strahovito mučili. Pri najmanjšem prestopku je zažvižgal bič paznika in padel na goli hrbet ubogega sužnja. V svojem surovem pretepanju so marsikoga pohabili. Gospodar je imel celo pravico sužnje meni nič tebi nič umoriti, ne da bi bil zato kaznovan. Celo imenitne rimske gospe so zavoljo najmanjše nerodnosti hudo mučile svoje služabnice sužnje. Imele so zato pripravljeno posebno mučilno orodje, dolge ostre šivanke in drugo. V takem žalostnem stanju je zdihoval večji del človeštva. Iz zgodovine nam je znano, da so imeli posamezni Rimljani do 20,000 sužnov.

Ali se bomo čudili, da so postali sužnji v takih razmerah neposlušni, drzni in krvoločni, da so se zapeljali k upor in moritvi? Rimska zgodovina nam pripoveduje, o groznem upor sužnov, ki je izbruhnil pod vodstvom Spartaka v zadnjem stoletju pred Kristusom. Istodobni zgodovinarji nam pripovedujejo, da se je Rim pred sužnji tresel, kakor nekaj pred mogočno vojsko mogočnega Hanibala. Še le rimskima vojskovodjema Pompeju in Krasu se je posrečilo premagati in pokončati upornike.

Kakor pri Grkih in Rimljanih, ravno tako se je godilo sužnjem tudi pri drugih narodih starega pogankega sveta, pri Egipčanih, Babiloncih, Asircih, in tako dalje.

Kaj pa ali so današnje razmere delavskega stanu drugačne? Komaj! Kjer se zavržejo nauki krščanstva, tam pride kaj lahko na površje novodobno hlepenje po denarju, po kapitalu, kar uničuje ljubezen do bližnjega in rodi samoljubje. Ker so se pa nauki sv. vere v večjem delu krščanskega sveta ohranili in ker se neverni novopoganski svet ne more popolnoma oprostiti krščanskega sveta, zato stanje delavskih stanov ni tako žalostno in ubupno, kakor v starih poganških časih. Vkljub temu pa moramo trditi, da je novodobno poganstvo ravno tako brezsrčno in samoljubno kot staro. Ravno zaradi tega pa opazujemo tudi dandanes podobne pojave, kakor v starem veku, ker imajo isti uzroki, tudi iste učinke. Razlika med obojnim časom je samo ta, da dandanes ne delajo več tako očito, kakor nekaj. Veliko se govori in piše o splošni ljubezni do bližnjega, o človekoljubju i. t. d. Toda dejanja se ne skladajo z besedami. Novopoganski delodajci se prištevajo tistim, ki pravijo, da so nekaj več, kakor pa delavci. Delavec jim ni več kot stroj ali orodje, ki se zavrže, kakor hitro je izrabljeno.

To mišljenje, pa je dovedlo do najžalostnejših posledic, na katere so ti gospodje komaj mislili. Po samoljubju in po slabem zgledu brezverskih in samoljubnih gospodarjev in gospodov zapeljani, so tudi mnogi delavci od krščanstva odpadli in zahtevali, ker so jim vzeli vero na Boga in večnost, nebesa in pekel, pravično povračilo po smrti—nebesa na zemlji. Zavoljo tega so napovedali boj moderni človeški družbi, državi in cerkvi. Po pravici trdimo, da se je razvil iz nejevere liberalizem, iz liberalizma socijalna demokracija, anarhizem in utilizem. Ako opazujemo nekatere pojave novejšega časa, n. pr. krivice in zavrtnje umore anarhistov celega sveta in ruskih nihilistov, prizadevanje socijalne demokracije, ki zahteva na političnem polju republiko, na verskem brezverstvo in na družabnem komunizem, moramo reči, da stoji sedanja človeška družba nad vulkanom, ki preti njenemu obstanku.

Ali pa ima delavstvo pričakovati rešitev od teh nekrščanskih struj? Nikakor ne! Rešitev je le v krščanstvu! Zakaj le krščanstvo daje delu in delavskim stanovom tisti ugled, ki ga zaslužijo. Krščanstvo nas uči, da je delo kazen Božja. Toda zapoveduje nam tudi da smo dolžni delati, ker Bog to od nas zahteva. Oznanjuje nam, da je delo vir blagoslova in sreče za dušo in telo, za čas in večnost.

Res je, da nam je Bog naložil delo kot kazen za greh, ko je govoril Adamu: "V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet." Toda človek naj spoštuje delo kot svojo sv. dolžnost, katero je že pred grehom od Njega prejel. Kakor je namreč Bog šest dni delal in sedmi dan počival ter ga posvetil, ravno tako naj tudi človek šest dni dela, naj skrbi za svoje telesne potrebe, sedmi dan naj pa počiva in naj ga posveti, skrbi naj pred vsem za svojo neumrjočo dušo. Zapoved vsakdanjega dela in posvečevanje nedelje nam sv. pismo kaj lepo opisuje, ko govori o zapovedih, ki jih je dal Bog izvolje-

nemu ljudstvu na gori Sinai. V drugi Mojzesovi knjigi beremo: "Spomni se, da posvečuješ sobotni dan. Set dni delaj in opravljaj vsa svoja dela, sedmi dan je pa sobota Gospoda Tvojega Boga, ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne ptujec, ki je znotraj tvojih vrat. V šestih dneh je namreč Bog ustvaril nebo in zemljo in morje in vse, kar je v njih, sedmi dan pa je počival, toraj je Bog blagoslovil sobotni dan in ga je posvetil."

To božjo zapoved dela Kristus ni prekalal, ampak je še sam s svojim delom in zgledom posvetil. On, edinorojeni sin Boga, Kralj nebes in zemlje, je hotel biti sin uboge matere, varovanček ubogega delavca in rokodelca. Po svojih močeh je tudi sam pomagal starišem pri delu. Sveta družina je najlepša podoba krščanske delavske družine, ki gleda tam v priposti nazareški hišici Marijo pri domačih hišnih opravilih, sv. Jožefa v delavnici pri tesarskem delu in božjega Odrešenika v njegovi deški dobi, kako pomaga svojemu redniku. In kakor je s zgledom, ravno tako je spodbudil Jezus k delu z svojim naukom. Ves njegov nramni nauk je zapodaden v besedah: "Moli in delaj!" On zahteva, da verjemo njegovim besedam. Toda on zahteva tudi, da posnemamo njegov zgled, da ga posnemamo v delu! V prelepih prilikah o deseterih talentih, o delavcih v vinogradu povdarja, da moramo delati, ako hočemo doseči svoj cilj. Kristus Gospod je toraj povzdignil delo do časti in ako ravno je bil Odrešenik vsega človeštva, je vendar pred vsemi ljubil uboge, katerih življenje je vedno delo in trpljenje.

Na ta način je krščanstvo posvetilo delo. Kar je bilo poganom v sramoto, to je nam v čast. S tem naukom je pa prišlo delavstvo do tiste časti in do tistega spoštovanja, ki je vredno človeka.

(Konec prihodnjič.)

Cesar—Veroučitelj.

Zadnje leta svojega življenja je bil cesar Napoleon pregan na otok Sv. Helene. Spremljal je njegov zvesti general Bertrand, ki je imel s seboj tudi svojo 10 letno hčerko. Nekoga dne sreča Napoleon to deklico, ter ji reče: "Deklica, ti si še mlada in mnogo nevarnosti te čaka v tvojem življenju. Glej, ti bi se znala v teh nevarnostih zgubiti, ako ne boš vtrjena v veri. Pridi k meni takoj jutri in začela se bova učiti krščanskega nauka!" In res, deklica je hodila k cesarju učiti se krščanskega nauka skozi dve leti in to vsaki dan. Cesar ji je bral posamezna vprašanja ter jih lepo in natančno razlagal. Ko je deklica do-

polnila šetnajsto leto, reče ji zopet cesar: "Upam, da si zadosti podučena v sv. veri, zato pa morava sedaj misliti na tvoje prvo sv. obhajilo. Da, dobiti hočemo iz Francoske dva duhovnika, jednega, ki bode Tebe še bolj podučil v krščanskem nauku, da boš mogla pošteno živeti, jednega pa, ki bode potem mene podučil lepo in krščansko umreti." To oboje se je zgodilo v resnici. Deklica, ki se je imela zahvaliti za svojo trdno vero in tudi srčno srečo edino le Napoleonu, povedala je pozneje to lepo dogodbo iz življenja cesarja Napoleona. J. T.

Družba sv.

Rafaela.

Spominí s Pota.

Tudi župnik iz bližnjega Davis-a je zvedel, da je slovenski duhovnik v Thomas-u. Takoj isti večer je že telefoniral v Thomas in prosil kak dan za svoje "Austrians" — kakor je imenoval svoje Kranjce. Določila se je sreda popoldne in četrtek zjutraj.

Davis je nekako 3 milj. od Thomas-a po cesti, železnica ima baje 6 milj. Leži višje kakor Thomas in na odprtem svetu. Kakor daleč seže oko je sam pusti in neobdelan svet, iz katerega mole proti nebu črni, ožgani panči bivšega gozda. Svet je sicer obraščen s travo, vendar je še nerodovit. Kakor so mu pravili, je kompanija že poskušala obdelati ta svet. Nekoliko akrov ga je zgradila, iztrebila in pognojila. Toda ni se obneslo. Zemlja najbrže še ni dovolj prekuhana od solčnih žarkov in svetlobe. Neprodorni gozd je tisočletja zapiral solčnim žarkom vpljiv na zemljo. Vendar pa, ko bo ta svet enkrat obdelan in kultiviran, bo pa ta okolica krasen košček naše nove domovine. Vsa okolica ima jako veliko podobnosti z okolico Novega mesta na Dolenjskem.

Katoliška cerkev v Davis-u je samo ena, ki je pa zopet prava "katoliška" cerkev, t. j. vesoljna. Ima pod seboj prav vse evropske narodnosti. Posvečena je sv. Veroniki. Cerkev je jako majhna in ima komaj kakih 100 sedežev. Sedanji župnik je Rev. James Newcomb, Irec, mlad gospod, ki je prav kar skončal svoje študije in je jako navdušen in goreč duhovnik. Kakor so vsi pravi amerikanski duhovniki, je tudi njemu vse eno, katere narodnosti si in od kod si! Edino vprašanje je, ali si katolik? Če si, potem dobro došel in pozdravljen! Gospod je v resnici zelo blaga duša in naši rojaki, kolikor sem mogel videti, ga tudi jako radi imajo. Tudi on jih ima rad. Zopet in zopet je ponavljal, kako dobro je to ljudstvo, kako rad je ima! Kako blagega značaja so, kako radi v cerkev hodijo. Nekaj

fantov ima celo med svojimi pevci na koru. Čast Vam rojaki!

Mej tem, ko je v Thomas-u skoraj sam premog in naši rojaki delajo le po jamah, je v Davisu bolj lesna trgovina in papirne tovarne. Rojaki delajo zvečine po žagah, lesnih trgovinah in po gozdovih v bližni okolici.

Stanujejo pa po takozvanih "Kampah," t. j. veliko leseno poslopje, ki ima prostora za kakih 50 — 100 ljudi, včasih več, včasih manj. Gospodar "kampe" — "Boarding Boss" vzame v najem to poslopje, oskrbi si gospodinjstvo in si privzame fantov, kolikor jih more spraviti pod streho. Zdolaj so navadno: kuhinja, obednica, stanovanje, zgoraj so spalnice. Po vsem okraju je jako veliko takih kamp. Zlasti po gozdovih morajo biti, kjer prenočujejo in stanujejo delavci po šumah.

Življenje po kampah je jako prijetno, ako se prebivalci med seboj razumejo in so jedini. Zlasti, ako so še vsi iz enega kraja, kar se večkrat zgodi, potem imajo lahko vse tako, kakor doma. Toda gorje pa takim kampam, ako zaide med nje kaki pokvarjenec, kaka propalica. Življenje potem je grozno! Zlasti velikanska je odgovornost gospodarja. Ako ta nima vesti, ako gleda samo na to, kako si bo več premoženja pridobil in ne gleda na to, ali je način pošten ali ne, ako se ravna po znanem reku: Namen posvečuje sredstva, potem pa gorje fantom, ki zaidejo v tako kampo. V cerkev morda mesece, da, leta ne morejo. Predaleč je. Gospodar ima le slabo berilo, proti verske liste. Nikdar se ne moli, nikdar se ne vidi lepega zgleda, nikdar ne lepega opomina! Kaj čuda potem, ako se potem naši ljudje v takih kampah popolnoma moralno zgube! O nekaterih se mi je pravilo, da zaslužijo po \$2.00 na dan ali še več, pa nimajo toliko, da bi si poštene obleke kupili, da bi bili za med ljudi. Vse zapijo!

Nasprotno pa dober vesten gospodar ve, da je tu sredi gozda, sredi planjave on gospodar, t. j. pred Bogom in ljudmi odgovoren za vse! Da je on v nekem pomenu duhovnik, pridigar, da velja zanj 4. božja zapoved, ki nalaga vsem krščanskim gospodarjem velikanske odgovornosti za tiste, ki so pod njih gospodarstvom in vodstvom, da ni samo gospodar, da bi sebe okoristil, ampak, da je kot kristjan zavezan še do družih dolžnosti. Izgovor Kajnov "sem li mar jaz varih svojega brata" ne velja, in ne more veljati! To je potrdil tudi župnik Newcomb, ko piše: "Vaši ljudje obiskujejo sv. maši jako marljivo. Vsaki dan jih bolj spoznavam in tudi bolj cenim. Kolikor imam jaz skušnje, vse to zavisi od volje "head-man" — gospodarja kampe. Če je on dober za cerkev in ni nasproten veri, so vsi njegovi stanovalci taki. Obe naši kampi tukaj v Davis-u sti polni fantov, ki so pa vsi jako izvrstni in dobri, da sem jih v resnici jako vesel."

Zato pa bo gotovo ležalo veliko prekletstvo in kazen božja na takem slabem "boarding-boss-u," ki po grešnem poželenju, po bogastvu zapeljan, napeljuje svoje stanovavce k pijaci, zato da si obogati svoj žep! In to po pravici! Kar pomislimo! Misli si, da ti pošiljaš v tujino svojega ljubljenega sina. Srce ti trepeče in krvavi zanj! Nepokvarjen je še! Poštenje se mu vidi na obrazu! Srce ti hoče počiti, ko ti izgine izpred očíj! Toda pride sem v Ameriko. Zaide v tako kampo, k take-mu gospodarju. Ali je mogoče kaj družega, kakor da bo v kratkem sprijen in pokvarjen pijanec, kakor so drugi, s katerimi stanuje skupaj? Vse tvoje upanje je šlo! Sina nimaš več! Postal je pijanec, zapravljiviec, propalica. Pisma so vedno bolj in bolj redka, nazadnje se popolnoma ustavijo. Pomisli, kaj bi ti rekel! Ali bi ti kdo mogel večje gorje, večje hudo narediti, kakor ta gospodar, ki ti je pokvaril sina? Ali se ti ne bi solzno in objokano oko in v pest skrčena roka vzdignila proti nebu in ne li klical maščevanja od pravičnega Boga, nad takega lakomnika? Radi par krivičnih dolarčkov, pa ti je uničil, moralno ubil sina?

Ali družinski oče je zašel v tako kampo. Doma lačni otročiči, strgani, čakajo ljubega ateja, čakajo jokaje pisma. Toda očeta je uničil tak brezvestni gospodar! Ali ni to hujše kot umor? Molimo za tiste, ki žive po kampah, da jih Bog in Angelček Varih varje pred takimi krutimi in brezvestnimi hijenami v človeškem telesu.

G. župnik me je takoj po prihodu peljal v obe bližnji kampi. Obiskala sva rojake že pri delu na žagah. O ne čudim se, da jih ima

gospod rad. Srečavala sva same poštene in odkrite obraze, katerim se vernost in poštenje bere na obrazu! Doma so zvečine skoro vsi iz Rakeka, Cerknice, Begunj in okolice. S prijaznim smehljajem in z odkrivanjem so po kranjski navadi pozdravljali. Obe gospodinjii v obeh kampah sti pristni slovenski materi.

V Davisu je tudi za celo okolico okrajna bolnišnica. Ravno nekaj dnij preje, zgodila se je strašna nesreča v eni izmed gozdnih kamp. Železniški stroj je vrgel iskro v shrambo dinamita poleg kampe, ki se je vžgal in z velikanskim pokom zagnal v zrak vso kampo in vžgal bližnja poslopja. Zgorelo jim je vse do zadnje obleke. Nekateri, ki so skušali gasiti, zgorela jim je celo obleka na telesu, da so bili popolnoma brez vseh denarnih sredstev in pa tudi brez vse obleke. Rojaki iz bližnjih kamp so jim posodili toliko, da so mogli iti na drugi kraj iskat dela in zaslužka. Pri vsej nesreči je bila edina sreča, da ni nobnega ubilo do smrti. Le dekla, 18 letno dekle, je dobila nevarne opekline po obrazu in po rokah, da so se dolgo časa bali, da umrje. Tudi nekemu fantu je vrgo pesek v obraz, da je imal ves obraz razpraskan in ožgan. Trpet je grozne bolečine. Enemu je zlomilo roko in nogo in enemu nalomilo rebra.

Vse te siromake sem obiskal v bolnišnici in jih spovedal. Zlasti težko ranjeni so bili silno veseli, da so mogli opraviti sv. spoved. Kaj bi bilo, ko bili umrli brez sv. zakramentov! Tu sem pa imel priliko priti v dotiko tudi s takim propalim nesrečnikom. Pri vsaki drugi besedi je bila grozna kletev na ustnicah. Da še celo, ko je videl, da se drugi — ranjeni rojaki in trpini spovedejo, ga ni toliko ganilo, da bi bil saj takrat nehal kleti. Ubogi revež kam si zašel? Kakšen bo tvoj konec, ako se te božja milost ne usmili. De v resnici, gorje pohujševavcem ljudstva in onim, ki trgajo našim rojakom kakor krute hijene sv. vero iz src. Z vero gre poštenje, gre vsak plemenitejši čut! In tako delajo iz plemenitega naroda brezsrčne propalice in pijance! Hvala Bogu samo, da je malo takih!

V Davisu jih je primeroma jako malo obiskalo slovensko službo božjo! Tudi pri spovedi, jih ni bilo veliko. Bilo je namreč slabo urejeno. Ker niti ljudje, niti duhovnik niso preje vedeli za ta obisk niso mogli o pravem času stopiti v zvezo s kompanijo, da bi jim bila dovolila vsaj dopoldne prosto. Nasprotno ravno tisti dan so morali čez uro delati in zjutraj zopet zgodaj začeti. Vendar sem jim moral obljubiti da se prej ko preje vrnem, da tudi ti opravijo svoje dolžnosti.

(Dalje prihodnič.)

Nasprotniki.

Delovanje nasprotnikov sv. katoliške cerkve zoper njo je vedno hujše. Vedno bolj se širijo listi, časniki, tedniki in mesečniki, ki se besno zaganjajo v katoliške naredbe, nauke in njene služabnike.

Pred nekaj leti so ustanovili odpadli katoliški duhovniki in redovniki mesečnik z imenom "Converted Catholics" — "Spreobrnjeni katoliki," kjer ti nesrečniki skušajo za seboj potegniti še ubogo ljudstvo. Pred nekaj meseci je začel izhajati list "Modern Catholic Magazine" ("Moderni katoliški list"). Na naslovni strani je imel v več številkah sliko New Yorkskega nadškofa, da je varal katolike, da so ga kupovali. Največja nesramnica je sv. katoliška cerkev po spisih takih listov. Pri vsem tem pa take divje gonje marsikaj dobrega dosežejo. Kdor le količkaj samostojno misli, se vpraša naposled: "Ali je pa vse to res, kar ti pišejo? Ali ni strastnost in besnost, s katero pišejo, že sama sumljiva za resnico. Ako je resnica, čemu besnost? Resnica je božjega

izvora, zato hoče mirne rešitve. Strast je lastnost hudega." Zgled za to poroča list "Catholic Times". Bogat protestantovski trgovec, Mr. A. de Reya, piše temu listu, da je veliko bral zoper sv. katoliško cerkev, zoper njene nauke, naredbe in duhovščino. Slednjič sem se pa odločil," pravi, da sem sam zasledoval to stvar. Bil sem po kupčijem opravku v vseh delih sveta, v vseh državah Evrope. Povsodi sem se tudi zanimal za katol. cerkev. Šel sem po samostanih, zavodih katol. sestra, bil sem v Aziji in Afriki po raznih misijonskih postajah. Obiskal sem Rim in povsod proučeval sramotenje cerkve in pa cerkev samo. Posledica tega je, da ne bo dolgo, ko bom sam katoličan. Jaz sedaj kot protestant, vendar kot trezno misleč človek, rečem, da je več kot nesramno trositi take laži, zavijanja in sramotjenja katoliške cerkve, njenih naprav in njenih služabnikov!

Po "C. News."

New Yorske Novice.

Rev. O. Ambroz Širca O. F. M. je dobil nalogo od Newarškega škofa, da ustanovi novo župnijo za Hrvate v Hobokenu. 28. avgusta se je župnija slovesno ustanovila. Mil. g. škof bo poveril župnijo frančiškanskemu redu, ako se pogajanja ugodno rešijo.

V naši naselbini se je začelo zopet redno in vsakdanje življenje. Naše letovičarke in letovičarji so se vrnili zopet v mesto in že pridno zopet vrte slamnate kite in slamniki kar sami cepajo iz rok. Seveda vsak slamniki pomeni dohodek za pridno delavko. Bog samo blagoslovi delo naših ljubih rojakov in deklet, da bi se pridno in veliko delalo in pa tudi veliko zaslužilo.

Tretjo nedeljo meseca septembra, na praznik Žalostne M. Božje, bo imelo društvo Žalostne matere B. za slovenske matere svoj glavni letni shod s skupnim obhajilom. Sprejetih bo — kakor upamo — več novih članic, prejinje se bodo pa še bolj trdno oklenile lepega društva. Zanimanje za društvo med našimi dobrimi materami je veliko! Tako je prav!

Meseca novembra namerava deklško društvo prirediti svojo prve igre zimske sezone.—Tako je prav! Le pridno na delo! Teško delo imajo naši rojaki! Trpijo veliko. Potrebni so v nedeljo malo zabave in razvedrila. Le veliko iger in prireditev in medsebojno spoznavanje, pa tudi medsebojna vzajemnost bo napredovala. Edinost, to je nekaj lepega in ta naj bo med nami. Prireditve in igre bodo to edinost krepko pospeševale!

Dekleta bodo zopet začele krepko delovati pri svojem društvu, za katerega so nekatere jako navdušene. Predsednica se je povrnila iz "kontre" s pokrepčanimi močmi in utrjenimi

živci in upamo, da bo krepka opora duhovnemu vodji in svojim društvenim sosesram nadalje dobra "mati" — kakor jo radi kličejo.

Po vsem tem pa dekleta in vsi drugi vprašujemo: kje so pa naši fantje? Res jih žal nimamo veliko v New Yorku. Vendar, kolikor jih je: kje so pa ti? Ali Vas bodo res dekleta osramotile s svojim krepkim društvom? Pa vendar ne!

Poročili so se v naši New Yorski naselbini tekom letošnjega leta: Frank Cerar z Antonijo Pavlič, Luka Pavli s Katarino Birk, Ferdinand Trušovec s Franciško Osolin, Dominik Milovič z Marijo Benčina, Avgust Mikič z Marijo Močilnikar, Josip Jurkas z Marijo Rauch, Alojzij Svetlin z Ano Mušič, Janez Pirnat z Mar. Markl, Ignac Ves z Ano Eder.

Rojeni ozir. krščeni so bili: Starišem Intihar hči Lizika, Čamernik hči Ivanka, Bučar sin Ivanček, Kralj sin Ignacij, Kerčmanec sin Francek, Luteršek hči Jozefa Helena, Lenček Rudolf, Ferd. Petek hči Ivanka Klara, Medek hči Anica, Svetlin sin Janczek, Ivan Pauli sin Ivan Žakelj hči Micika, Mitel sin Ivan, Skrabar sin Alojz, Zevnik hči Olga, Murnik sin Francek.

Društvo sv. Ane ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

Knjižnica deklškega društva se je ta mesec zdatno pomnožila z lepimi in krasnimi knjigami. Pripomniti moram, da je ta knjižnica ne samo za društvene deklške družbe, ampak, da je odprta vsakemu rojaku. Treba le, da dotičnika pozna kaka izmed društev in ga priporoči knjižničarki in da plača malo pristojbino za nove knjige. Knjige se smejo imeti najdalj tri tedne. Rojaki, sezite po lepem čitvu! Kdor ničesar ne bere, je nazadnjak!